

Fővárosi ítéltábla

3.Pf.20504/2021/5/II.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes jogi képviselőjének neve, címe) által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek, I. rendű alperes jogi képviselőjének neve, címe által képviselt I.r. alperes (I.r. alperes címe) I. rendű alperes és a II. rendű alperes jogi képviselőjének neve, címe) által képviselt II.r. alperes (II.r. alperes címe.) II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2021. április 27. napján meghozott 5.P.23.370/2019/24. számú ítélete ellen a felperes által 25. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. rendű alperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kétfmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az I. rendű alperes 1984-ben házasodtak össze, amely házasságukból 1985-ben leánygyermekük született. A házasság a 2000-es években pénzügyi problémák miatt megromlott, a felek viszonya elmergesedett. Az I. rendű alperes külső kapcsolatot létesített, majd ennek megszakadása után a felek egy fedél alatt, de külön éltek. 2011-ben elváltak, ezt követően a ingatlan címel ingatlan a felperes nevére került, amelyben továbbra is egy fedél alatt élt és él mind a mai napig a felperes és az I. r. alperes. Az I. rendű alperes veszteséges pénzügyi műveletei miatt rendszeressé váltak a veszekedések, amelyek időnként tettlegességig fajultak. Az utóbbi években a felek kerülik egymást és a konfliktushelyzeteket és az név1 úti ingatlanban elkülönülten élnek.

2016. január 29. napján a felperes és az I. rendű, valamint a II. rendű alperes között ügyvéd által ellenjegyzett okiratba foglalt kölcsön- és jelzálogszerződés jött létre, amelyben a szerződőfelek rögzítették, hogy a II. rendű alperes korábban az I. rendű alperes részére 38.000.000 forint kölcsönt adott. A felperes kijelentette, hogy ezen korábbi kölcsön tényéről tudomása van. Rögzítették a felek azt is, hogy a szerződés megkötésével egyidejűleg a II.

rendű alperes az I. rendű alperes részére további 20.000.000 forint kölcsönt nyújt. A kölcsönöket a II. rendű alperes az I. rendű alperesnek kamatmenetesen nyújtotta. A kölcsönök lejáratát egységesen a szerződéskötéstől számított 30 nap, amely elteltével a II. rendű alperest évi 15 % késedelmi kamat illeti. A szerződéskötéskor a II. r. alperes az I. r. alperesnek 20.000.000 forintot átadott. A felperes mint dologi adós kijelentette, hogy tudomása van arról, hogy az I. rendű alperes a korábban felvett 38.000.000 forint kölcsönön túlmenően milyen célból kíván felvenni további 20.000.000 forintot és ezzel egyetért. Kijelentette, hogy kifejezetten azért vállalja a dologi jogi kötelezést, hogy a kölcsönadó a már nyújtott 38.000.000 forinton felül további 20.000.000 forint kölcsönt nyújtson az I. rendű alperesnek. Erre tekintettel a felperes kizárólagos tulajdonában álló, település1 belterület /3 helyrajzi számú, természetben a ingatlan címel épület alatti 125 m² alapterületű lakásra a II. rendű alperes, mint kölcsönadó javára a kölcsönszerződésben foglalt 58.000.000 forint összegű kölcsön fedezetének a biztosítására jelzálogjogot alapítottak. A kölcsön- és jelzálogszerződés alapján a II. rendű alperes javára 58.000.000 forint és járulékaik erejéig a felperesi ingatlan tulajdoni lapjára a földhivatal a jelzálogjogot bejegyezte. Ezen jelzálogjog alapján 2018 júniusában végrehajtási eljárás indult.

Ugyanezen a napon közjegyző1 mint közjegyző2 települési közjegyző állandó helyettese előtt 11026/Ü/54/2016/2. ügyszám alatt tartozáselismerő nyilatkozat készült, amelyben a felperes és az I. rendű alperes elismerték, hogy a II. rendű alperessel kölcsönszerződést kötöttek, amely kölcsönszerződésben 58.000.000 forint kölcsönt nyújtott a II. rendű alperes az I. rendű alperes részére, valamint a felperes mint dologi adós kijelentette, hogy az 58.000.000 forintos kölcsöntartozásért a település1 /3 helyrajzi számú, természetben település1 név1 út F épület 3. szám alatti ingatlanával felel. A tartozáselismerő nyilatkozat szerint amennyiben az I. rendű alperes a II. rendű alperes részére az 58.000.000 forint kölcsöntartozást 2016. február 29. napjáig nem fizeti meg, akkor a felperes a fedezetként szolgáló ingatlanból 2016. március 30. napjáig kiköltözik, vagy a fenti kölcsönt az I. rendű alperes helyett a II. rendű alperes részére megfizeti.

2018. szeptember 5. napján ügyvéd által ellenjegyzett okiratba foglalt megállapodás készült a felperes és a II. rendű alperes között, amelyben a felperes és a II. rendű alperes rögzítették, hogy közöttük és az I. rendű alperes között 2016. január 29. napján kölcsön- és jelzálogjog szerződés jött létre 58.000.000 forint kölcsön és kamatai tekintetében, amely kölcsön visszafizetésének a fedezete a település1 név1 út 32-36.F. épület 3. szám alatti ingatlan. Rögzítették azt is, hogy a kölcsön és járulékaik összegét az adósok határidőre a II. rendű alperesnek nem fizették vissza, minek következtében a II. rendű alperes végrehajtási eljárást indított az ingatlanra vonatkozóan. A felperes a 2018. szeptember 5. napján kelt megállapodásban kijelentette, hogy 2018. szeptember 15. napjáig közjegyző által készített közvetlenül végrehajtható okiratba foglaltan vállalja, hogy az ingatlant 2018. november 15. napjáig ingóságaitól kiürítve elhagyja, abból kijelentkezik és oda nem tér vissza, függetlenül attól, hogy az ingatlan értékesítése a fenti időpontig megtörtént-e és vállalja, hogy az ingatlant értékesítésre haladéktalanul meghirdeti. Az eladási árat saját maga alakítja ki és vállalja azt is, hogy a tulajdonjog átruházására vonatkozó szerződésben kifejezetten rendelkezik arról, hogy a vételárból olyan összeget a vevő közvetlenül a végrehajtó számlájára utaljon, amelyről az értesítést a végrehajtó kiadja.

[2] A felperes végleges kereseti kérelmében elsődlegesen kérte annak megállapítását az I. rendű alperessel szemben, hogy a 2016. január 29. napján kelt kölcsön- és jelzálogszerződés részlegesen érvénytelen, mivel az e kölcsönszerződésben tett felperesi

jognyilatkozatok a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:91. § (2) bekezdése szerint érvénytelenek, mert azok akarati hibában szenvednek, tekintettel arra, hogy az okiratot a felperes az I. rendű alperes részéről történt jogellenes fenyegetés és kényszerítés hatására írta alá. Kérte továbbá a II. rendű alperessel szemben annak megállapítását, hogy a 2016. január 29. napján kelt kölcsön- és jelzálogszerződés részlegesen érvénytelen, mivel az ezen okiratba foglalt felperesi nyilatkozatokat olyan jogellenes fenyegetés következtében tette, amelyek az I. rendű alperes részéről történtek, de amelyekről a II. rendű alperes tudott, vagy tudnia kellett. Továbbá kérte, hogy a bíróság a település¹ belterület F/3 helyrajzi számú, természetben a ingatlan címel épület található ingatlan tulajdoni lapjára 58.000.000 Forint és járulékaik erejéig a II. rendű alperes javára bejegyzett jelzálogjog törlése végett keresse meg a földhivatalt és a jelzálogjog törlésének túsására kötelezze a II. rendű alperest, tekintettel arra, hogy a II. rendű alperes és a felperes közötti jelzálogszerződés aláírása a felperesi részről olyan jogellenes fenyegetés következtében valósult meg, amely az I. rendű alperes részéről történt, amelyről azonban a II. rendű alperes tudott vagy tudnia kellett, ezért a jelzálogszerződés érvénytelen. A felperes a 2020. augusztus 24. napján benyújtott beadványában a IV. sorszám alatti kereseti kérelmét akként tartotta fenn, hogy kérte a bíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a 2016. január 29. napján kelt 11026/Ü/54/2016/2. számon kiállított közjegyzői okirat nem felel meg a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (Kjtv.) 120. § (1) bekezdésének a) és e) pontjában és a 121. § előírásaiban foglaltaknak, ezért a Kjtv. 131. § (1) bekezdése alapján az nem tekinthető közokiratnak, mert az eljáró közjegyzői iroda azt a Kjtv. 120 - 129. §-okban foglaltak megsértésével készítette. Kérte az alperesek perköltségben való marasztalását.

[3] A felperes előadta, hogy 1984-ben házasodott össze az I. rendű alperessel, házasságuk 1999-ben romlott meg, elváltak, de az I. rendű alperes a válás ellenére a felperes tulajdonában álló ingatlanban él külön szobában. Az I. rendű alperes 2011 óta folyamatosan bántalmazta a felperest szóbelileg és tettelesen is. 2016. január 29. napján egy úgynevezett „arany-műkincs” üzlettel kapcsolatban, amelyet a felperes kezdetektől fogva ellenzett és csalásnak gondolt, ismételt kényszerítette a felperest, ütötte-verte, hogy a felperes a tulajdonát megterhelve olyan kölcsönszerződésben nyilatkozzon az I. rendű alperes oldalán és annak biztosítására dologi adósként egyazon okiratba foglalt kölcsön- és jelzálogjogszerződést írjon alá a II. rendű alperes felé kötelezettséget vállalva, amely ügyletben az előzmények okán nem is akart részt venni. Ennek a kölcsönszerződésnek a megerősítésére készült a 11026/Ü/54/2016/2. számú közokiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozat, de ezt is jogellenes fenyegetés és kényszerítés hatására írta alá, nem akart részt venni ebben a jogügyletben, nem kívánt biztosítékot nyújtani ehhez a kétes és általa elejétől fogva ellenzett jogügyletbe. Előadta, hogy 2018 júliusában feljelentette az I. rendű alperest a település¹i Rendőr-Főkapitányság Bűnügyi Osztály Vizsgálati Alosztályán, ahol az ügyben 01120/803-13/2018.bü. szám alatt indult nyomozás. Mindezek alapján a Ptk. 6:91. § (2) bekezdése és a 6:89. § (1) és (2) bekezdése alapján a jogellenes fenyegetésre és bántalmazásra tekintettel kérte a szerződés részleges érvénytelenségének megállapítását. Hivatkozott a Ptk. 6:91. § (2) bekezdésére, amelynek értelmében a jogellenes fenyegetés folytán való megtámadási jog a szerződés megkötésétől számított 1 éven belül gyakorolható, de a folytatólagos jogellenes fenyegetés alapján az elévülés a Ptk. 6:24. § (1) bekezdése alapján nyugszik.

[4] Az I. rendű alperes a felperesi kereset teljesítését nem ellenezte, perköltségre nem tartott igényt és a perbeli kölcsön- és jelzálogszerződés uzsorás jellegére hivatkozott előadva, hogy ezen semmisségi ok fennálltát a bíróságnak hivatalból kell figyelembe vennie.

[5] A II. rendű alperes az ellenkérelmében elsődlegesen kérte a per megszüntetését, másodlagosan pedig a kereseti kérelmek elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását.

[6] A felperes a 2021. január 26. napján tartott tárgyaláson keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő, amelyben kérte annak megállapítását, hogy a perbeli kölcsön- és jelzálogszerződés uzsorás szerződés és ezért semmis. Az elsőfokú bíróság a 20-I. sorszámu végzésével a felperes kérelmét elutasította.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte a II. rendű alperes perköltségének és az eljárás illetékének viselésére. Az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes permegszüntetés iránti kérelmének teljesítésére nem látott lehetőséget, mivel a másodfokú bíróság döntése folytán a felperes keresetét érdemben kellett elbírálnia. Az elsőfokú bíróság ezért a II. rendű alperes elévülési kifogására tekintettel elsőként azt vizsgálta, hogy a felperes a perbeli kölcsön- és jelzálog szerződéssel kapcsolatban a megtámadási jogát határidőn belül gyakorolta-e. A szerződés megtámadásának joga a Ptk. 6:89. § (3) bekezdése értelmében a szerződés megkötésétől számított egy éves határidőn belül gyakorolható. A felperes úgy nyilatkozott, hogy a megtámadás jogát közvetlenül a bíróság előtti igényérvényesítés útján gyakorolta. Az elsőfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 178. § (1) bekezdésére figyelemmel megállapította, hogy a felperes által 2019. május 30. napján ismételt benyújtott keresetlevele előterjesztésével a korábban, 2019. március 18. napján benyújtott keresetlevelének joghatásai fennmaradtak, tehát a perben úgy kellett tekinteni, hogy a felperes az igényét 2019. március 18. napján érvényesítette. A keresettel támadott kölcsön- és jelzálogszerződés azonban 2016. január 29. napján kelt, vagyis a megtámadási határidő 2017. január 29. napján lejárt. A felperes ugyanakkor arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes részéről a jogellenes kényszer és fenyegetés nem csak a szerződés megkötését megelőzően állt fenn, hanem azóta is folyamatosan megvalósul. Az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben egyetértett a II. rendű alperes ellenkérelmében kifejtettekkel, amely szerint ha a felperes a saját bevallásának megfelelően 2018 júliusában feljelentést tudott tenni az I. rendű alperes ellen jogellenes kényszerítés és fenyegetés miatt, azaz a rendőrség tudomására hozta az I. rendű alperes bántalmazó, kényszerítő magatartását, akkor nem lett volna akadálya annak sem, hogy az érvénytelenség megállapításával kapcsolatos igényét polgári bíróság előtt is érvényesítse. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a rendőrségi feljelentéssel a jogellenes kényszer és fenyegetés hatása kétségtelenül megszűnt, a felperes tehát polgári bírósághoz és fordulhatott volna. Amennyiben a felperes által hivatkozott jogellenes fenyegetettség a rendőrségi feljelentés időpontjáig fennállt, úgy a felperes a Ptk. 6:24. § (2) bekezdése alapján, ezt követő három hónap alatt még érvényesíthette volna a megtámadási jogát, vagyis a felperesre nézve legkedvezőbb időpontot figyelembe véve 2018. október 31-ig indíthatott volna polgári pert az alperesekkel szemben ilyen jogcímen. A felperes azonban csak ezen határidőn túl 2019. március 18. napján nyújtott be keresetlevelet, amely időpontban megtámadási joggal már nem rendelkezett, mert az a kifejtettek szerint elévült. Az elsőfokú bíróság megjegyezte, hogy a felperes által először 2019. január 11-én előterjesztett és a bíróság által visszautasított keresetlevele is elévülési időn túli volt. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a felperesnek a szerződés érvénytelensége megállapítására irányuló kereseti kérelmeit a Ptk. 6:23. § (1) bekezdésére figyelemmel elévülés miatt elutasította. Az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes álláspontját abban a tekintetben is osztotta, hogy a felperes a megtámadás jogát a Ptk. 6:89. § (5) bekezdésére figyelemmel sem gyakorolhatta jogszerűen, mivel a 2018. szeptember 5.

napján kelt megállapodás aláírásával a perben támadott kölcsön- és jelzálogszerződést utólag megerősítette. E megállapodás kapcsán a felperes személyes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy már semmilyen fenyegetés és kényszer hatása alatt nem állt, azt szabad akaratából írta alá. Az elsőfokú bíróság megjegyezte, hogy a felperes személyes meghallgatásakor bírói kérdésre azt adta elő, hogy a keresetlevél beadásával azért késett, mert nem tudta, hogy bírósághoz lehet fordulni és hogy egy éves határidőn belül érvényesítheti igényét, erről ugyanis az ügyvédje nem tájékoztatta. Mivel a felperes további, a jelzálogjog törlése és a közjegyzői okirat közokirati jellegét érintő megállapítás iránti kereseti kérelme az érvénytelenség megállapítása iránti kérelmek jogkövetkezményei, ezért az elsőfokú bíróság a további kérelmeknek sem adhatott helyt. A felperes a Pp. 172. § (3) bekezdése értelmében egyébként sem kérhette volna annak megállapítását, hogy a perbeli közjegyzői okirat nem minősül közokiratnak, mert ebben a körben a megállapítási kereset előterjesztésének feltételei nem állnak fenn. A felperes a 10. sorszám alatti beadványában akként nyilatkozott e kereseti kérelme tekintetében, hogy az eljáró közjegyző-helyettes nem tudott meggyőződni arról, hogy a felperesnek nincs ügyleti és tartozást elismerő nyilatkozási szándéka, hiszen erről a felperes a közjegyző-helyettest nem tájékoztatta. Ezzel a nyilatkozással a felperes a megállapítás iránti kereseti kérelme alaptalanságát maga is elismerte. A felperes által hivatkozott jogellenes fenyegetéssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a felperes a rendőrségi kihallgatásáról szóló jegyzőkönyvek alapján a felperes maga is úgy nyilatkozott, hogy a kölcsönszerződés aláírását megelőzően az I. rendű alperes nem bántalmazta őt, és hogy az I. rendű alperes, illetve ügyvéd1 ügyvéd azt ígérte neki, hogy a pénzt nem adják ki a kezükből, az náluk biztonságban lesz. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy a felperes és az I. rendű alperes akarategységben volt abban a tekintetben, hogy a kölcsön- és jelzálogszerződést aláírják, a felperes bízott abban, hogy a kölcsönt az I. rendű alperes majd visszafizeti és az ügylet folytán az I. rendű alperes anyagi helyzete rendeződik és nem kerül sor a felperes ingatlanának végrehajtására. A felperes tehát az I. rendű alperessel együttműködve, valós szándékkal írta alá a szerződést, hozzáállása csak utóbb változott meg, miután az ingatlanra végrehajtási eljárás indult. Ezt támasztja alá az a körülmény is, hogy a felperes az I. rendű alperest a végrehajtási eljárás megindítását követően jelentette fel és indította meg a peres eljárást is az árverezés elkerülése végett. A felperes a személyes meghallgatása során hivatkozott arra is, hogy az általa aláírt okiratokat nem olvasta el, ez azonban a felperes terhére eső magatartás. A felperes hivatkozott arra is, hogy a perbeli kölcsön és jelzálogszerződés uzsorás jellege miatt is semmis, amely semmisségi okot a bíróságnak hivatalból kell észlelnie. Az elsőfokú bíróság a semmisség megállapítására irányuló keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelmet elutasította, ebben a körben tehát bizonyítási eljárást nem kellett lefolytatnia. A rendelkezésre álló adatok alapján pedig nem állapítható meg az, hogy a perbeli kölcsönszerződés uzsorás lenne, erre vonatkozóan semmilyen bizonyíték nem merült fel a perben. A 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény a) pontja alapján a bíróságnak csak a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján, tényként egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisséget kell hivatalból észlelnie, ezzel összefüggésben hivatalból bizonyítást nem folytathat le. Az elsőfokú bíróság a felperes további bizonyítási indítványainak teljesítését, mint szükségtelen mellőzte. Rámutatott arra, hogy a felperes által csatolt orvosi iratok és hangfelvételek a perbeli kölcsönszerződés aláírása után készültek, így azok a kölcsönszerződés megkötésekor fennállt jogellenes fenyegetés, kényszerítés bizonyítására nem alkalmasak.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben a Pp. 381. §-a alapján kérte az elsőfokú eljárás lényeges, az ügy érdemi eldöntésére kiható eljárásjogi és anyagi jogi szabálysértések miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 263. § (1) bekezdését, mert nem tárta fel teljeskörűen a perben irányadó tényállást, nem folytatott le tanúbizonyítást és nem szerezte be a perbeli ügy kapcsán releváns és folyamatban lévő büntetőeljárás iratait sem. Az elsőfokú bíróság ítélete sérti továbbá a Pp. 265. § (1) bekezdését, mert a felperes által indítványozott bizonyítás mellőzésével megfosztotta felperest annak lehetőségétől, hogy a perben jelentős tényeket bizonyítsa. A felperes a per valamennyi tárgyalásán következetesen hivatkozott arra, hogy ügyvéd1 ügyvéd és közjegyző1 közjegyző-helyettes tanúkénti meghallgatása a perben nélkülözhetetlen, hiszen ők jelen voltak a perbeli szerződések aláírásakor, azok előkészítésének megtárgyalásakor, így ismerték a felperes helyzetét, lelki állapotát, a jogellenes fenyegetést és kényszerítést. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján nyilvánvalóan megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdésének rendelkezéseit is, mivel a hiányos bizonyítás és tényállás alapján nem hozhatott megalapozott döntést. Az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett akkor, amikor a Pp. 215. § (1) bekezdésének a) pontját, 217. §-át és 218. §-át helytelenül alkalmazva nem engedte meg a felperes keresetváltoztatását. A felperes a keresetváltoztatás ténybeli alapját képező, a Ptk. 6:97. §-ában szabályozott uzsorás jellegről csak akkor szerzett pontos tudomást, amikor a bíróság az I. rendű alperest személyesen meghallgatta, és az ő összefüggő vallomásából a szerződés uzsorás jellegének egyértelműen kitűnt. A felperes tehát csak ekkor, 2021. január 26. napján került abba jogi helyzetbe, hogy semmisségi keresetet terjesszen elő.

Az elsőfokú bíróság lényeges anyagi jogszabálysértés mellett állapította meg, hogy a felperes megtámadás iránti igénye elévült, mert e jogát nem gyakorolta határidőben és a nyugvásra okot adó körülmény megszűnésétől számított három hónapon belül nem indította meg a jelen peres eljárást. Ezzel szemben tény, hogy a jogellenes fenyegetés és kényszerítés folyamatosan fennáll a felperessel szemben, amelyet az alperesek a perben nem cáfoltak, és amelyen az sem változtat, hogy a felperes egyes napokon, amikor erőt vesz magán, akkor felkeres egy ügyvédet. Tévesen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy a rendőrségi feljelentés időpontjában a felperes megtámadási jogát is gyakorolhatta volna, ugyanis polgári jogi ügyvédet csak jóval később tudott fogadni az igen összetett ügy ellátására. A felperes tehát a megtámadásra irányadó határidőt megtartva terjesztette elő kereseti kérelmét, mivel a megtámadási határidő a Ptk. 6:24. § (1) bekezdése alapján nyugodott. Mivel az elsőfokú bíróság lényeges eljárási és anyagi jogi jogszabálysértései az ügy érdemi eldöntésére is kihatottak, és e jogszabálysértés a másodfokú eljárásban nem orvosolható, ezért a bizonyítási eljárás kiegészítése érdekében az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 381. § alapján hatályon kívül kell helyezni és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára kell utasítani.

[9] A II. rendű alperesfellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását. A II. rendű alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a felperes perbeli előadásait idézve kellően megindokolta, hogy miért nem tartotta szükségesnek a felperes által indítványozott tanúk meghallgatását. A felperes személyes előadása minden további bizonyítás lefolytatása nélkül egyértelműen tartalmazta azokat a releváns adatokat, amelyek alapján a törvényszék a tényállást meg tudta állapítani. A perbeli esetben tehát az elsőfokú bíróság a tényállást a felperes tényelőadásai alapján állapította meg, így nem volt szükséges a tanúbizonyítás felvétele, ezért annak mellőzésével az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést. A tanúk meghallgatása azért is szükségtelen volt, mert a kölcsönszerződés, illetve a közjegyzői okirat tartalmazzák a szerződő felek akaratát és a közreműködők e körben érzékelt észleléseit. Arra vonatkozóan, hogy a felperes és az I. rendű alperes között korábban milyen

események történtek, a tanúk értelemszerűen nem tudtak volna értékelhető vallomást tenni. A büntetőeljárás során készült jegyzőkönyvek az elsőfokú bíróság rendelkezésére álltak, mivel azokat a felperes becsatolta. Az elsőfokú bíróság a 2018. júliusában tett feljelentés és a rendőrségi jegyzőkönyvek alapján okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a feljelentést követően a jogértvényesítésre nyitva álló határidő szünetelésének megállapítására okot adó körülmény már nem áll fenn. A 2018. szeptember 5. napján kelt okirattal kapcsolatban pedig a felperes sem tett olyan előadást, hogy azt bármilyen kényszer vagy fenyegetés folytán írta volna alá. Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartása mellett helyesen állapította meg a tényállást, döntése indokolásában a tényállást alátámasztó bizonyítékokról és az azokból levont jogi következtetésekről teljeskörűen számot adott. A felperes iratellenesen hivatkozik fellebbezésében arra, hogy a keresetváltoztatás előterjesztéséhez szükséges tényekről csak az I. rendű alperes által tett vallomásból szerzett tudomást. Az elsőfokú bíróságnak a keresetváltoztatás engedélyezése iránti kérelmet visszautasító végzése tételesen megjelölte azokat az okiratokat, amelyek bizonyították, hogy a felperes már korábban tudomást szerezhetett a keresetváltoztatás alátámasztásául felhozni kívánt okokról. Ugyancsak iratellenes az a felperesi állítás, hogy a II. rendű alperes a folyamatos fenyegetés fennállását ne vitatta volna, mivel az I. rendű alperes felperessel szembeni esetleges magatartásáról a II. rendű alperesnek nem volt tudomása.

[10] Az I. rendű alperes a fellebbezésben foglaltak teljesítését nem ellenezte, perköltség-igényt nem terjesztett elő.

[11] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 358. § (5) bekezdés].

[12] A felperes fellebbezése alaptalan.

[13] A felperes a lényeges eljárási és anyagi jogi szabályok megsértésére alapítottan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, azonban az elsőfokú bíróság nem sértett sem eljárási sem anyagi jogi szabályt, ezért az elsőfokú eljárás megismétlése a Pp. 381. §-a alapján nem szükséges. Az elsőfokú bíróság a 22. sorszámú végzésében helytálló indokok alapján döntött a felperes által a perben támadott szerződések uzsorás jellegére alapítottan előterjesztett keresetváltoztatás visszautasításáról, és helyesen állapította meg, hogy a felperes az általa hivatkozott, a szerződések semmisségét megalapozó tényekről már korábban szükségképpen tudomással bírt. A szerződések uzsorás jellege pedig hivatalból sem állapítható meg, mert ilyen következtetés a rendelkezésre álló adatok alapján nem vonható le, és ebben a körben hivatalbóli bizonyításnak nincs helye. Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, további bizonyítás lefolytatására a perben nincs szükség, ezért az elsőfokú bíróság helyen döntött a felperes tanúbizonyítással kapcsolatos indítványainak mellőzéséről.

[14] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítéltábla a döntésével és annak jogi indokaival is egyetértett, azokra a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján csak utal.

[15] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes a 2018. júliusában tett rendőrségi feljelentés időpontjában kétséget kizáróan kikerült az általa állított

jogellenes fenyegetés alól, és olyan helyzetben volt, hogy a polgári peres eljárást is megindíthatta volna az arra irányadó, a Ptk. 6:24. § (2) bekezdése szerinti három hónapos határidőn belül. Ennek elmulasztásával azonban a felperes az igényérvényesítéssel elkésztett.

[16] Afelperes keresetének teljesítését emellett az is kizárta, hogy a támadott szerződésekben szereplő nyilatkozatát a 2018. szeptember 5. napján kelt megállapodásban megerősítette, és ezzel megtámadás jogát a Ptk. 6:89. § (5) bekezdése alapján elvesztette. Ez utóbbi megállapodás érvénytelenségére maga a felperes sem hivatkozott.

[17] Az elsőfokú bíróság arról is helytállóan foglalt állást, hogy a felperes közjegyzői okirattal kapcsolatos kereseti kérelme önmagában is teljesíthetetlen, mert azzal kapcsolatban a megállapítási kereset Pp. 172. § (3) bekezdésében írt feltételei nem állnak fenn. Amennyiben a kötelezettségvállalást tartalmazó közjegyzői okirat nem felel meg a rá irányadó jogszabályi rendelkezéseknek, úgy az adós a végrehajtás elrendelése esetén a végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 211. § (2) bekezdése szerint záradék törlése iránti kérelmet terjeszthet elő.

[18] Az ítéltábla a fentiek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[19] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képviselővel felmerült másodfokú perköltség viselésére. Az ítéltábla az alperesi jogi képviselő munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján, a ténylegesen elvégzett munka mennyiségére figyelemmel a (6) bekezdés szerint mérsékelt összegben határozta meg. A felperes köteles továbbá a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az államnak megfizetni.

Budapest, 2021. október 29.

Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia sk. Dr. Benedek Szabolcs sk. Dr. Szentpáli Judit sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró